

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาภาษาไทยถิ่นตากใบ โดยจัดทำเป็นศัพท์พจนานุกรมภาษาไทยถิ่นตากใบ และศึกษาเปรียบเทียบความเหมือน ความคล้าย และความแตกต่างของหน่วยเสียงระหว่างภาษาไทยถิ่นตากใบกับภาษาไทยมาตรฐาน สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อเก็บรวบรวมคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบไว้ในรูปของศัพท์พจนานุกรม
3. เพื่อเปรียบเทียบหน่วยเสียงระหว่างภาษาไทยถิ่นตากใบกับภาษาไทยมาตรฐาน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เป็นการเก็บรวบรวมคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบ
2. ช่วยให้ผู้สนใจภาษาถิ่นและผู้ใช้ภาษาถิ่นอื่นได้รู้ความหมายของคำภาษาไทยถิ่นตากใบ
3. เป็นหลักฐานทางวัฒนธรรมทางด้านภาษาไทยถิ่นตากใบ จังหวัดนราธิวาส
4. เป็นแนวทางในการศึกษาภาษาไทยถิ่นตากใบในด้านอื่นๆต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การเก็บรวบรวมคำศัพท์ภาษาถิ่นตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส แบ่งขอบเขตการศึกษาค้นคว้าออกเป็น 2 ประเด็น

1. ขอบเขตด้านพื้นที่และกลุ่มตัวอย่างผู้บอกภาษา
การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวไทยพุทธที่พูดภาษาไทยถิ่นตากใบมีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอตากใบตั้งแต่เกิด และมีอายุระหว่าง 40 – 60 ปี
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา
  - 2.1 การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะทำการรวบรวมคำศัพท์พื้นฐานภาษา

ตากใบที่ใช้ในชีวิตประจำวันของชาวตากใบ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส โดยใช้รูปแบบในการแบ่งหมวดคำศัพท์ของ วิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2544) (อ้างในนันทิพัฒน์ เพ็งแดง, 2550) ซึ่งมีคำศัพท์จำนวนไม่ต่ำกว่า 500 คำ

2.2 นำคำศัพท์ที่เก็บรวบรวมมาเปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง โดยได้เก็บรวบรวมคำศัพท์ในรูปของศัพท์านุกรม และทำการเปรียบเทียบความเหมือน ความคล้าย และความแตกต่างของหน่วยเสียงในคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบกับภาษาไทยมาตรฐาน มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นเตรียม

1. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. จัดทำแบบบันทึกการสอบถามคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบ เปรียบเทียบกับภาษาไทยมาตรฐาน
3. จัดหมวดหมู่ของคำตามแนวคิดของวิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2544) (อ้างในนันทิพัฒน์ เพ็งแดง, 2550) ปรับปรุงให้เหมาะสมกับลักษณะของภาษาไทยถิ่นตากใบ
4. สอบถามและบันทึกการออกเสียงคำภาษาไทยถิ่นตากใบ จากผู้บอกภาษาจำนวน 5 คน พร้อมทั้งบันทึกเสียงเพื่อทบทวนการออกเสียงคำภาษาไทยถิ่นตากใบ
5. จัดบันทึกคำศัพท์โดยใช้สัญลักษณ์ทางสัทศาสตร์

ขั้นวิเคราะห์

วิเคราะห์โดยการเปรียบเทียบคำศัพท์ที่มีหน่วยเสียงเหมือนกัน คล้ายกัน และแตกต่างกันระหว่างภาษาไทยถิ่นตากใบกับภาษาไทยมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลโดยแบ่งหมวดหมู่คำศัพท์ตามลักษณะของคำ ตามแนวคิดของวิไลศักดิ์ กิ่งคำ (2544) (อ้างในนันทิพัฒน์ เพ็งแดง, 2550) โดยใช้หลักในการเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงเหมือนกันกับภาษาไทยมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงคล้ายกันกับภาษาไทยมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงแตกต่างกันกับภาษาไทยมาตรฐาน
4. คิดคำร้อยละของคำตามประเภทที่เปรียบเทียบจากคำศัพท์จำนวน 919 คำ
5. วิเคราะห์ความเหมือน ความคล้าย และความแตกต่างของหน่วยเสียงที่พบในคำศัพท์
6. สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเรื่อง ศัพท์านุกรมภาษาไทยถิ่นตากใบ ซึ่งเก็บรวบรวมคำศัพท์ได้ทั้งหมดจำนวน 919 คำ และทำการเปรียบเทียบความเหมือน ความคล้าย และความแตกต่างของหน่วยเสียงระหว่างภาษาถิ่นตากใบกับภาษาไทยมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบของศัพท์านุกรม และการเปรียบเทียบคำร้อยละโดยประมาณ เพื่อแสดงให้เห็นภาพรวมลักษณะของคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบ ที่มีความเหมือน ความคล้าย และความแตกต่างกับภาษาไทยมาตรฐาน ซึ่งคำศัพท์ที่นำมาทำการศึกษาได้เริ่มต้นจากการแบ่งประเภทคำตามแนวของวิไลศักดิ์ กิ่งคำ อ่างโนนันทิพัฒน์ เพ็ญแดง รวบรวมคำที่เป็นภาษาไทยมาตรฐาน แล้วศึกษาและสอบถามภาษาไทยถิ่นตากใบจากผู้บอกภาษาซึ่งเป็นเจ้าของภาษามาเก็บบันทึกในรูปของสัญลักษณ์ทางสัทศาสตร์ ซึ่งมีผู้บอกภาษา จำนวน 5 คน ผลการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองแบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

1. คำเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงเหมือนกันกับภาษาไทยมาตรฐาน
2. คำเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงคล้ายกันกับภาษาไทยมาตรฐาน
3. คำเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงแตกต่างกัน กับภาษาไทย

มาตรฐาน

1. คำเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงเหมือนกันกับ

ภาษาไทยมาตรฐาน

จากคำศัพท์ จำนวน 919 คำ มีคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงเหมือนกันกับภาษาไทยมาตรฐาน จำนวน 158 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 17.19 ดังนี้

- 1.1 หมวดธรรมชาติ มีจำนวน 14 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 1.53
- 1.2 หมวดสัตว์ มีจำนวน 24 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 2.61
- 1.3 หมวดอวัยวะ มีจำนวน 28 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 3.05

- 1.4 หมวดบ้าน มีจำนวน 22 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 2.39
- 1.5 หมวดต้นไม้ มีจำนวน 15 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 1.63
- 1.6 หมวดบุคคล มีจำนวน 13 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 1.41
- 1.7 หมวดอุปกรณ์ทำสวน มีจำนวน 5 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 0.54
- 1.8 หมวดอาหาร มีจำนวน 6 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 0.65
- 1.9 หมวดสถาบันทางสังคม มีจำนวน 8 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 0.87
- 1.10 หมวดบริบททางวัฒนธรรม มีจำนวน 10 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 1.31
- 1.11 หมวดคำศัพท์เฉพาะ มีจำนวน 4 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 0.44
- 1.12 หมวดไวยากรณ์ มีจำนวน 7 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 0.76

2. ค่าเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงคล้ายกันกับภาษาไทยมาตรฐาน

จากคำศัพท์ จำนวน 919 คำ มีคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงคล้ายกันกับภาษาไทยมาตรฐาน จำนวน 445 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 48.42

- 2.1 หมวดธรรมชาติ มีจำนวน 31 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 3.38
- 2.2 หมวดสัตว์ มีจำนวน 59 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 6.42
- 2.3 หมวดอวัยวะ มีจำนวน 67 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 7.29
- 2.4 หมวดบ้าน มีจำนวน 77 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 8.38
- 2.5 หมวดต้นไม้ มีจำนวน 49 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 5.33
- 2.6 หมวดบุคคล มีจำนวน 35 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 3.81
- 2.7 หมวดอุปกรณ์ทำสวน มีจำนวน 21 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 2.29
- 2.8 หมวดอาหาร มีจำนวน 17 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 1.85
- 2.9 หมวดสถาบันทางสังคม มีจำนวน 24 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 2.61
- 2.10 หมวดบริบททางวัฒนธรรม มีจำนวน 14 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 1.52
- 2.11 หมวดคำศัพท์เฉพาะ มีจำนวน 37 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 4.02
- 2.12 หมวดไวยากรณ์ มีจำนวน 14 คำ คิดเป็นคำร้อยละ 1.52

3. ค่าเปรียบเทียบภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงแตกต่างกันกับภาษาไทยมาตรฐาน

จากคำศัพท์ จำนวน 919 คำ มีคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงแตกต่างกันกับภาษาไทยมาตรฐาน จำนวน 316 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 34.39

- 3.1 หมวดธรรมชาติ มีจำนวน 19 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 2.07
- 3.2 หมวดสัตว์ มีจำนวน 39 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 4.24
- 3.3 หมวดอวัยวะ มีจำนวน 77 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 8.38
- 3.4 หมวดบ้าน มีจำนวน 51 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 5.55
- 3.5 หมวดต้นไม้ มีจำนวน 31 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 3.38
- 3.6 หมวดบุคคล มีจำนวน 13 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 1.41
- 3.7 หมวดอุปกรณ์ทำสวน มีจำนวน 20 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 2.18
- 3.8 หมวดอาหาร มีจำนวน 9 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 0.98
- 3.9 หมวดสถาบันทางสังคม มีจำนวน 4 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 0.44
- 3.10 หมวดบริบททางวัฒนธรรม มีจำนวน 9 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 0.98
- 3.11 หมวดคำศัพท์เฉพาะ มีจำนวน 39 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 4.24
- 3.12 หมวดไวยากรณ์ มีจำนวน 5 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 0.54

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบ เพื่อจัดทำศัพทานุกรมภาษาไทยถิ่นตากใบ และได้ทำการเปรียบเทียบความเหมือน ความคล้าย และความแตกต่างของหน่วยเสียงระหว่างภาษาไทยถิ่นตากใบกับภาษาไทยมาตรฐานนั้น ทำให้ทราบว่าภาษาไทยถิ่นตากใบมีทั้งคำที่มีหน่วยเสียงเหมือนกัน คล้ายกัน และแตกต่างกันกับหน่วยเสียงภาษาไทยมาตรฐาน จากจำนวนคำที่นำมาศึกษาทั้งหมด 919 คำนั้น มีคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงเหมือนกับภาษาไทยมาตรฐาน จำนวน 158 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 17.19 ทั้งนี้สิ่งที่พบคือคำในภาษาไทยถิ่นตากใบบางคำมีหน่วยเสียงที่เหมือนกับภาษาไทยมาตรฐาน คือเหมือนทั้งเสียงพยัญชนะ เสียงสระ เสียงพยัญชนะสะกด และเสียงวรรณยุกต์ เช่นคำว่า รัง ผม เขี้ยว เริ่ม วัน เป็นต้น

เมื่อทำการเปรียบเทียบคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงคล้ายกันกับภาษาไทยมาตรฐาน จากคำศัพท์จำนวน 919 คำนั้น พบว่ามีคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบที่มีหน่วยเสียงคล้ายกันกับภาษาไทยมาตรฐานจำนวน 445 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 48.42 ถือว่าเป็นค่าที่มาก

ที่สุด แสดงให้เห็นว่าคำที่ชาวไทยตากใบใช้ในการติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันบางส่วนยังคงแสดงให้เห็นว่าเป็นคำศัพท์พื้นฐานของภาษาไทยมาตรฐาน แต่อาจจะมี ความแตกต่างบ้าง เพื่อให้เข้ากับสำเนียงภาษาไทยถิ่นตากใบ เช่น เปลี่ยนหน่วยเสียงสระ แต่หน่วยเสียงพยัญชนะต้น หน่วยเสียงพยัญชนะสะกด และหน่วยเสียงวรรณยุกต์ยังคงเดิม ได้แก่คำว่า เล็บ (ภาษาไทยมาตรฐาน) เป็น แล็บ (ภาษาไทยถิ่นตากใบ) บางคำเปลี่ยนเฉพาะหน่วยเสียงวรรณยุกต์ เช่น คำว่า ดิน ก็เปลี่ยนเป็น ดิ้น บางคำเป็นการตัดหน่วยเสียงบางหน่วยไป เช่น คำว่า เมล็ด ก็เปลี่ยนเป็น เม็ด หรือคำบางคำก็เป็นการเพิ่มหน่วยเสียงเข้ามา เช่น คำว่า กุญแจ ก็เปลี่ยนเป็น โลกก็อแจ และบางคำก็มีการเปลี่ยนหน่วยเสียงคำนำหน้า เช่น คำว่า กระตัก เป็น คำว่า ก้อตัก เป็นต้น

และจากการศึกษายังทำให้พบว่าคำศัพท์ภาษาไทยถิ่นตากใบยังมีคำศัพท์ที่มีหน่วยเสียงแตกต่างจากภาษาไทยมาตรฐาน จากจำนวนคำศัพท์ 919 คำ ปรากฏคำที่มีหน่วยเสียงต่าง กัน จำนวน 316 คำ คิดเป็นค่าร้อยละ 34.39 แสดงให้เห็นว่าคำภาษาไทยถิ่นตากใบยังมีคำศัพท์ดั้งเดิมของตนเองอีกมาก มีทั้งคำที่มีส่วนคล้ายกับภาษาถิ่นอื่นๆ เช่น คำว่า รongเท้า เป็น กือก หรือมีคำบางคำที่เขียนเหมือนกัน ออกเสียงเหมือนกัน แต่ใช้คนละความหมาย เช่น คำว่า ละมุด ในภาษาไทยมาตรฐานนั้น ในภาษาไทยถิ่นตากใบ คือโลกสะหวาลี่หล้อ ส่วนคำว่า ละมุด ในภาษาไทยถิ่นตากใบนั้น ก็คือ มะมุด ในภาษาไทยมาตรฐานนั่นเอง นอกจากนี้จากการศึกษา ยังทำให้พบว่า คำภาษาไทยถิ่นตากใบยังมีคำยืมซึ่งเป็นคำยืมภาษามลายู เช่น คำว่า ยามู/โลกก็อุม คือขมพู ในภาษาไทยมาตรฐาน และยังมีคำศัพท์อีกหลายคำที่มีใช้เฉพาะในภาษาไทยถิ่นตากใบ ซึ่งผู้ที่ไม่มีความรู้เรื่องภาษาไทยถิ่นตากใบหรือผู้ที่อาศัยอยู่ถิ่นอื่นได้ยินหรือได้ฟังแล้วไม่เข้าใจ เช่น คำว่า โลกก็อไต ในภาษาไทยถิ่นตากใบ คือสะตอ ในภาษาไทยมาตรฐานนั่นเอง

การศึกษาในครั้งนี้นอกจากทำให้ทราบถึงความเหมือน ความคล้าย และความแตกต่างระหว่างภาษาไทยถิ่นตากใบกับภาษาไทยมาตรฐานแล้ว ยังทำให้ทราบว่ายังมีคำในภาษาไทยถิ่นตากใบซึ่งในขณะนี้ได้เลิกใช้ไปบ้างแล้ว หรือจะมีใช้เฉพาะกลุ่มผู้เฒ่าผู้แก่ ซึ่งมีให้เห็นได้ยากมาก และบางคำก็ยังคงเป็นคำราชาศัพท์ด้วย เช่น คำว่า กลด ในภาษาไทยถิ่นตากใบ คือคำว่า ร่ม ในภาษาไทยมาตรฐาน คำว่าหนับเพลลา/สนับเพลลา ในภาษาไทยถิ่นตากใบ คือคำว่า กางเกง ในภาษาไทยมาตรฐาน หรือคำว่า ยาม ในภาษาไทยถิ่นตากใบ คือคำว่า นาฬิกา ในภาษาไทยมาตรฐาน คำเหล่านี้ในอนาคตมีแนวโน้มว่าลุดหายไปอย่างแน่นอนเพราะคนรุ่นใหม่เริ่มที่จะใช้คำศัพท์ภาษาไทยมาตรฐานเข้ามาใช้ในสำเนียงตากใบมากขึ้นทุกที ทำให้คำเก่าแก่ที่เคยใช้ถูกกลืนด้วยภาษาไทยมาตรฐานและภาษาอื่นๆ และสิ่งที่น่าสังเกตอีกประการคือค่านามส่วนใหญ่

ของภาษาถิ่นตากใบนั้นจะมีคำว่า "ก้อ" นำหน้า หรือแทรกตรงกลาง เช่นคำว่า ก้อตึก (กระตึก), ก้อแจง (ตระกร้า), ก้อพูน (กะละมัง), หรือ โลกก้อแจ (กุญแจ), โลกก้อหนูน (ขนุน) และยังปรากฏในคำกริยาบางคำ เช่น ก้อโดด (กระโดด) เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าเพื่อจัดทำศัพทานุกรมภาษาไทยถิ่นตากใบในครั้งนี้ ผู้ศึกษาเห็นว่า ควรมีการศึกษาด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ควรมีการจัดทำพจนานุกรมภาษาไทยถิ่นตากใบ เพื่อเป็นการรวบรวมคำศัพท์ที่มีวงศ์คำศัพท์กว้างกว่านี้
2. ควรมีการศึกษาภาษาไทยมาตรฐานที่เข้ามามีอิทธิพลในภาษาไทยถิ่นตากใบ
3. ควรมีการศึกษาคำภาษาไทยถิ่นตากใบที่ได้มีการเลิกใช้ไปแล้วและรวบรวมเก็บไว้เป็นหลักฐานทางวัฒนธรรม

